

Hübner Jenő

(Székesfehérvár, 1863. 09. 30. – Budapest, 1929. 08. 10.)

Összeállította: Csutiné Schleer Erzsébet

Hübner Jenő egy fehérvári eredetű, neves építészdinasztia egyik tagja, Hübner Nándor (1833 - 1886) építész, építőmester fia. Az apa a város tekintélyes polgárai közé tartozott, a család jó barátságban volt a szintén fehérvári születésű Ybl Miklóssal. Hogy elsőszülött fiúk követhesse apját hivatásában, kezdetben Budapesten taníttatták. Nagyon jól rajzolt. Az egyetemet Bécsben végezte Karl König és Friedrich Ohmann tanítványaként, majd 1882–1887 között ott is dolgozott. Hazatérve Alpár Ignác építészirodájában helyezkedett el. Stílusát a historizmus jellemezte; szívesen alkalmazott francia reneszánsz elemeket. 1894-től önállóan vállalt megbízásokat. Már első önálló munkájával nagy hírnevet szerzett. A győri városházépítő bizottság által 1893-ban kiírt jelíges városháztervező pályázaton Alpár Ignác után a 2. helyezést nyerte el.

A nyertes visszalépése miatt végül vele kötötték meg 1894-ben a megbízási szerződést a kétemeletes, gazdagon díszített épület megtervezésére. Tervében szinte emléket állít az 1792-ben épült és 1894-ben sokak bánatára lebontott belvárosi tűztoronynak. Az épülettömegnek erős hangsúlyt ad a két előreugró melléktorony és az oszlopos, erkélyes főbejárat is. A győri városháza ünnepélyes felavatására 1900. március 19-én került sor.

Képeslap 1900-ból

profil.hu

Hübner Jenő sokat foglalkoztatott, sikeres építész volt, szinte az egész ország területén vállalt munkát. Sokféle funkcióra tervezett, később mégis úgy emlegették kortársai, mint „kórházépítőt”.

Főbb megépült munkái: az építészeti pályázaton elnyert balassagyarmati közkórház (1897) és törvényszéki palota (1894), a tordai kórház, Budapesten a volt Lipótvárosi Takarékpénztár palotája (1908), a pestvidéki törvényszék palotája, a kolozsvári Marianum Leánynevelő Intézet, a budapesti Fő-utcai börtön, a győri Szentháromság Kórház, a sátoraljaújhelyi (1894-1905) és a hódmezővásárhelyi Erzsébet kórház (1907-1909).

Sátoraljaújhelyi kórház

Balassagyarmati kórház

profil.hu

A közadakozásból épült balassagyarmati Mária Valéria Közkórház folyamatosan bővült és 1938-ra Magyarország második legnagyobb vidéki kórházává fejlődött ágyszám tekintetében (930 ágy). Kórházépítési elve - az újszerű pavilonrendszer - akkor a legmodernebbnek számított.

A Fejér megyei Nadap katolikus templomát a Cziráky család 1740. körül építtette. Itt keresztelték meg 1800-ban Vörösmarty Mihályt. Hübner Jenő tervei szerint e templom konzervált falmaradványai mellett épült 1904-ben az új plébániatemplom, neogótikus stílusban.

Hübner Jenő nevéhez fűződik a székesfehérvári történelmi belváros egyik ékessége, az Árpád Fürdő. 1905-ben az év utolsó napján nyitotta meg kapuit a helyi forrásvízre telepített tisztasági és gyógyfürdő, az általa tervezett létesítmény, amely az Árpád-forrás szénsavas vizére épülve elsősorban tisztasági fürdőként várta a székesfehérváriakat. Az eseményről a korabeli lapok úgy tudósítottak, hogy megnyílt az ország legelegánsabb fürdője. A szecessziós épületet a Várkörút felől később, a '20-as években szállodával bővítették (Árpád-szálló), majd a század derekán sportuszoda egészítette ki az együttest.

Fürdő a jobb felső sarokban

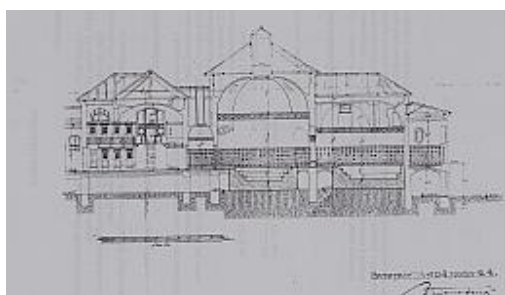
légifoto 2000: Remetei Zoltán Árpád

Az Árpád Fürdőt évszázados története során tömegében, funkciójában, használatában több ízben alakították, bővítették. A kényszerűségből felmerült, valójában sosem megvalósult teljes emeletráépítés nagyszabású gondolatát egy 1930-as évekből való terv őrzi (tervezőként aláírta: Friedl Frigyes).

Az építés történetét a bejárati előcsarnokban elhelyezett táblák jelzik.

KALTENECKER MÁRTON KEZDEMÉNYEZÉSÉRE A SZÉKESFEHÉRVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR, FEJÉR MEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR, SZÉKESFEHÉRVÁRI KERESKEDELMI BANK ALAPÍTOTTA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG EMELTE E FÜRDŐT. AZ ALAPÍTÓ PÉNZINTÉZETEK SZÁNDÉKA AZ VOLT, HOGY VÁROSUNK ÉS MEGYÉNK KÖZÖNSÉGÉNEK TEGYENEK SZOLGÁLATOT.

AZ ÁRPÁD-FÜRDŐ TERVEIT HÜBNER JENŐ MŰÉPÍTÉS KÉSZÍTETTE, AZ Ő MŰVEZETÉSE ÉS WINKLER VILMOS VÁROSI FŐMÉRŐK ELLENŐRZÉSE MELLETT ÉPÍTETTÉK HEGYI FERENCZ ÉS FRIEDL ZSIGMOND VÁLLALKOZÓK 1904-1905 ÉVBEN. A KÖZHASZNÁLATNAK 1905 DECEMBER 31-ÉN ADA-TOTT ÁT.

Árpád Fürdő hosszmeteszlet részlet – Hübner Jenő terve

Képeslap 1914-ből

A különleges ízléssel megkomponált szecessziós-historizáló fürdő az utcasorból kissé hátralépő homlokzatú, az U alakú főszárny előkertet fog közre. Az oldott tömegű épület tengelyes szerkesztésű, közel szimmetrikus térszerkezettel, mives kerámia berakásos téglával burkolt homlokzata pazar architektúrát képvisel.

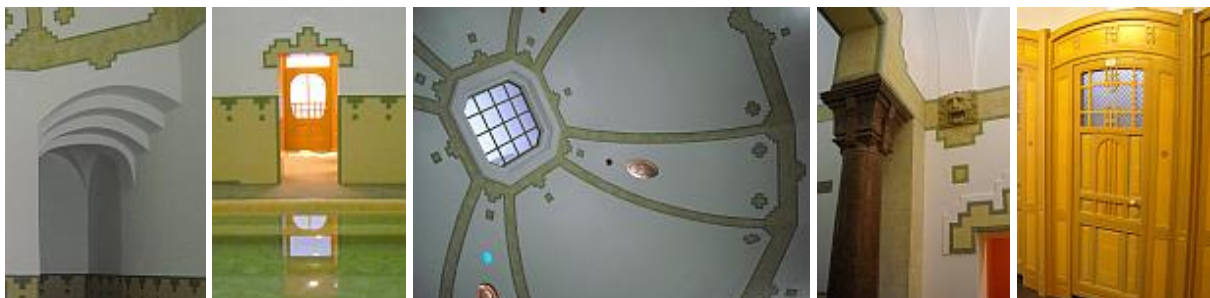
Az ünnepélyes szimmetriával szerkesztett látvány éke a nyolcszög alakú, centrális medencetér fölé boruló kupola, melynek fedése díszbádogos remekmű. A fürdőpalota cikkelyes kupolatestét mészkőből faragott balluszterek keretezik. Az utcai homlokzat bonyolult főpárkányzata és nyíláskeretezései égetett kerámia elemekkel gazdagon díszítettek.

A tetőzetet, párkányzatot gazdagon borító díszbádogos munkák kora talán leghíresebb mesterének, Fried Zsigmondnak műhelyéből valók. (A fővárosi mester már Hübner Jenő győri megbízásánál is közreműködött, mindenféle fémmunkában, gépészeti szerelésekben is jeleskedett. Míves mesterségének legalkalmasabb cégére saját Baross utcai díszes horganylemezzel borított, kéttornyú „bádogháza”).

A pompás külső hasonlóan igényes belsőt is takar, 1905-ben így írta le a korabeli sajtó: *„...a belsőnek csínja, kényelmi úri berendezése fölülmúlja a külső képet. Vetekedve múlják egymást felül a porcelán-, a keramit- és a szalonmedencék egyszerű eleganciája a gőzfürdő fényes pihenőtermével”.*

A szecessziós motívumokkal megkomponált belső terek keleties, egzotikus hangulatot árasztanak. Az oszlopfejek, párkányzatok, nyílásáthidalások és a különleges csempeburkolat is ennek ad hangsúlyt. Az ablakok jobbra ovális, illetve szamárhát szerű záródásúak, a nyílások felett kagylómotívummal. A reprezentatív terek falait gazdag stukkódísz borítja. Egyes nagyobb helyiségek oszlopai vörös műmárvány alabástromfejezettel készültek. A lebilincselő ritmusú, kétszintes faragott kabinsor a fakonzolokon támaszkodó galériaszinttel, sajátos formavilággal kiképzett, finom részleteivel unikális értéket képvisel.

Felújított Árpád Fürdő belső terek

2010-ben a szecessziós fürdőépület korszerű, igényes építészeti helyreállítással megújult. A kevésbé értékes, utólagosan hozzáépített szárnyakat (szálló, uszoda) elbontották és az elpusztult épületdíszítéseket és díszbádogos munkákat az eredeti terv szerinti visszaállították. Az Árpád-fürdő műemléki védelem alatt áll.

Hübner Jenő másik nagyszabású, a város életét meghatározó székesfehérvári munkája 1900-29 között a Szent György kórház kiépítése volt.

„ Ezen közkórházat az Úrnak 1900. esztendejében, Hübner Jenő műépítész tervei szerint, Fejér vármegye építette. Az építési költség csalai Kégl György birtokos 200 ezer koronát tevő nagylelkű adományából és a vármegye közönsége által megszavazott pótdóból fedeztetett. Ezen közkórház a törvényhatósági bizottság egyhangú határozatával a nemes adományozó, csalai Kégl György úr nevére Szent György Közkórháznak örök időkre elneveztetett” – hirdeti a tábla a központi épület előcsarnokában.

A terület beépítési koncepciójának és a pavilonrendszerben telepített első épületeknek tervezője Hübner Jenő volt. 1900-ban a gyógyászati egységek tengelyre fűzött, szimmetrikus elrendezését a funkció szempontjai határozták meg, a későbbi bővítéseket is erre a rendszerre fűzték tovább.

A korai épületek Hübner Jenő által tervezett gazdag téglarchitektúrája meghatározta a későbbieket is, az újabb kori bővítések is nagyrészt alkalmazkodtak a korábbi arculathoz. A II. világháborúban a pavilonok elképesztő mértékben pusztultak. Tiszteletre méltó, hogy a legkorábbi épületek helyreállítása is az eredeti arculat megőrzésével történt.

Székesfehérvár, Szent György kórház korai pavilonjai

A Fejér megyei Szent György Kórház 1900-1943 között épült pavilonjai Székesfehérvár építészeti örökségének részét jelentik.

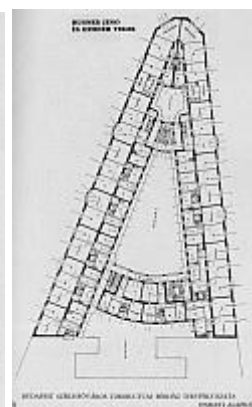
Fiával, Tiborral (1897-1967), többször vettek részt közösen tervpályázaton. Őt az országosan is elismert épületein túl, a háború előtti fehérvári modern építészet egyik jeles alkotójaként tartják számon. A családban ma is magas szinten képviselik az alkotó építészetet.

Hübner házaspár és Tibor fiúk

Budapest, Török utcai bérház tervpályázata I. díj

Hübner Jenő sírja a budapesti Kerepesi temetőben található.

Forrás:

WIKIPÉDIA, WAPEDIA, **Magyar Életrajzi Lexikon**

Székesfehérvár Kulturális Örökségvédelmi Hatástanulmány 2010. (Csutiné Schleer E.)

Fejér megyei Műemlékjegyzék

Molnár Tibor építész, volt Városi Főmérnök emlékei az 1910-80-as évek Székesfehérvárára

Magyarország műemlékei Székesfehérvár–szerk: Entz Géza Antal – Osiris, Budapest, 2009.

Gerlényi László: A székesfehérvári **Szent György Kórház története**. F. M. Szt. György Kórház

<http://meonline.hu/archivum/arpad-wellness/>

<http://www.itthonotthonvan.hu/magazin/cikk.php?id=529>

http://www.regioregia.hu/index.php?hir_id=959

<http://www.gyel.gyor.hu/tartalom/data/03140.htm>

<http://www.agt.bme.hu/varga/foto/kerepesi/hubner-j.html>

<http://epa.oszk.hu/>

fj. Hübner Tibor és Hübner Teodóra családtagok személyes közlése